

EGYSZERVOLT FALU

HOGY A FALU KÉT VÉGE:

Falu a szíken.

Egyik végén a temető, másik végén vályogvető gödör. Úgy sorjáznak a házak, mint a kukoricaszem, hogy a falu két vége soha össze ne érjen.

De az éjszaka útjait nem őrzik.

Sem a csillagot a lány homlokán.

Ez a forradás volt egyetlen hibája, nem fésülte rá a haját, pedig eltakarhatta volna, a bábaasszony szerint sarkig ért a haja.

Azzal fojtotta meg valaki.

TORMÁBÓL ÉDESGYÖKÉR:

A két világégés között gazdagodott meg. Nem nézett sem istent, sem embert.

Valaki akart lenni. Sas.

Amikor megkapta az első csillagot, és hazajött a falujába, kiállt az udvarra a csillagok alá, és ezt mondta magának:

— Mi voltál... és mivé lettél!

Mások mást mondtak: Hogy tormából sosem lesz édesgyökér.

A JÓ EMBER:

Ezt a házat kívül-belül meszelték, vastag nádtetején fülcseppentőfű hallgatott, benn paraszat hordtak lapáton, jó fűvet válogattak, két asszony szoknyája söpörte a földet, s aki a tisztaszobában feküdt halálos betegen, a kettejük embere volt. Egyik asszonyt hozta, másikat elvette.

Így volt.

Nagy természetű, nagy indulatú ember lehetett, vasvillát vágott az üszőbe, az asszonyok után, bújtak előle.

— Most már csak a Holdat vasvillázza...

— Jó ember volt...

Az asszonyok együtt maradtak békességben. Két asszony is kevés ekkora földhöz.

AKI MAGÁÉRT KRISZTUS A KERESZTFÁN:

Az elsőszülött fiú örököl, mellette nincs helye a többinek.

A többi vőnek megy, földes-házasszonyt választ magának. A vőért, úgy tartják, nem szenvedett Krisztus a keresztfán:

Az asszony vele húzza az igát, de a gyerek a béresre hasonlít. Az asszonyé a ház, a föld — a béres, mint az állat, dolgozik, megy tovább az élet.

De a kenyér sületlen alját ezután már nem ő eszi.

AZ ÖREGASSZONY LÁNYAI:

Az öregasszony lányai violaszépek, szebbek a virágainál. Nem tudni, kinek szánta őket.

Áprilishöz májusba fordulóra legények tördelik a kerítést, hozzák, dézs-

málják a virágot. Bizony a nemszeretem-féle bottal kap tőle választ, de a szeretem-fajta tördelheti.

A többi eldől aratásig.

A KÖRTEFÁS ÖREG:

Az öreg holtáig átkoz egy vadkörtefát, aminek az egészet köszönhette. A körtefa Szerbia belsejében éppen olyan volt, mint a földje végén.

Felmászott rá, mert ismerős volt, mert nem volt kedve lőni, puskvégre kerülni, mint a nyúl. Csendben meghúzódott a fán, éppen azt nézte, merre nincsen senki, mikor a bűzában megmozdultak a szerbek.

Kiáltott egyet, vitézséget kapott tizenöt hold földdel.

Aztán meg a földért abajgatták.

Leadja boldogan.

A gatyáját is.

Legyen másnak is szerencséje.

„AZ A BOLOND KÁNTORTANÍTÓ”:

— Én itt mindig idegen voltam, cimbalom, citera, akít vásáron nyertek.

AZ ÖREG MÉLTÓSÁGOSÉK:

Itt sosem láttak igazi urat.

Az egyetlen família, aki annak vallhatta magát, alig különbözött a többitől.

Délben befejezték a munkát, a méhesből, a kertből és a földekről jöttek elő. Ebédhez tiszta ruhát vettek, szerették a régi ezüstöket, a porcelánokat, halk emberek voltak.

Két fivér, három nővér.

Tartották magukat. Lányok férfi nélkül, férfiak asszony nélkül.

A tanya titkai sosem jutottak túl a kerítésen, ahol a sarkantyúvirágok, büdöskék, tátikák rebegtek, ahonnan a kezes állatoknak vissza kellett fordulniok.

Ha idegen jött a tanyába, a hűvös középső szobában ültették le, s az öreg méltóságos hangja molyos csipkéibe vezetett.

Ölében alvó macskák, keze, mintha külön élne, arcára senki sem emlékezett.

AZ IGAZGATÓ MEG A FELESEGE:

Esküsznek madzaggal toldott szemüvegére, hogy soha nem tanított, mégis tudták év végén a betűt.

Az igazgató felesége borzasan, lomposan örök mosatlanjai közt élt, vagy passziánszozott. Ő mondta meg, hogy ki kihez való, ki a szerelemgyerek apja.

Ki sem mozdult az iskolából.

Madarak hordták neki a híreket.

A PATKOLÓKOVÁCS:

Tornyos, oszlopos galamducok nőtték túl a műhelyt, egymaga táncoltatta a kalapácsot, ha jött valaki patkoltatni, munkába fogta.

Mindenkivel ivott, mindenkit tegezett, a fél falu keresztkomája volt.

Egyszer egy német megütötte, köpött, mikor kimentek.

Kapott földet, mikor mindenki kapott, padlását is söpörték, de mikor elvei felől faggatták messziről jött emberek, fejébe tolult minden vére, rájuk fogta a kalapácsot, borzasztóan káromkodott.

Akkor hagyta ott a falut.

A FALU KONDÁSA:

Aki mindent megúszott.

Akinek sosem volt félténivalója.

Rálóttek, megsántult, csempé maradt a szája, csak azt sajnálja, hogy nem tud füttyörészni.

A SZAVAK:

Ides néném ...

Ides bátyám ...

Úr haragja ...

Meggyérési legény ...

Roszbogár ...

Tilinkósfejű ...

Nyomorék lélek ilyet nem teremhet.

A NAP, A HOLD S A CSILLAGOK:

Falu a szíken.

Emberek a gyönyörű ég alatt.

Várják életük jobbrafordulását.

